

Załącznik 3. Badania opinii wśród mieszkańców miasta Koszalin

Politechnika Koszalińska
Wydział Nauk Ekonomicznych
dr Ewa Kasperska

Badania pierwotne na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalin na lata 2021- 2025

CZĘŚĆ I. MIESZKAŃCY

I. Metodologia badania

Czas i miejsce badania: Koszalin sierpień 2020

Rodzaj źródeł informacji: pierwotne (zewnętrzne, krajowe)

Metoda badania źródeł pierwotnych – sondaż diagnostyczny - ankieta wśród mieszkańców miasta

Szacowana próba dla populacji 107 321 mieszkańców – 400 respondentów

Metoda i technika badawcza:

- ankieta elektroniczna CAWI (w formie arkusza google na stronie <https://forms.gle/V12UKU31eyhmArKdA>) – dystrybucja wśród mieszkańców Koszalina linka do ankiety za pośrednictwem www.mopr.koszalin.pl, www.koszalin.pl, fb rzecznika prasowego miasta Koszalina oraz www.karsa.eu. Promocja badania w programie „O tym się mówi” lokalnej TV MAX w dniu 21 sierpnia 2020 roku.

Badanie miało charakter anonimowy.

Narzędzie badawcze: kwestionariusz elektroniczny dostępny w formularzu google

Budowa kwestionariusza:

- 9 pytań, w tym 5 merytorycznych (związanych z tematem badania) i 4 metryczkowe,
- pytania merytoryczne zamknięte, dające możliwość wyboru odpowiedzi zawartych w skali nominalnej, porządkowej i pozycyjnej (5-stopniowej), wymagające ustosunkowania się do poruszanych problemów oraz pytanie otwarte dające możliwość omówienia własnych spostrzeżeń,
- pytania metryczkowe dotyczące płci, wieku, wykształcenia i aktywności zawodowej badanych, ujęte w skali nominalnej i stosunkowej, alternatywne.

Liczba zebranych kwestionariuszy – 414

Liczba kwestionariuszy zaakceptowanych do analizy – 414

II. Charakterystyka zebranej próby

1. Płeć badanych

Wśród przebadanych osób dominują kobiety, które stanowią ponad połowę respondentów (tabela 1.).

Tabela 1. Płeć badanych

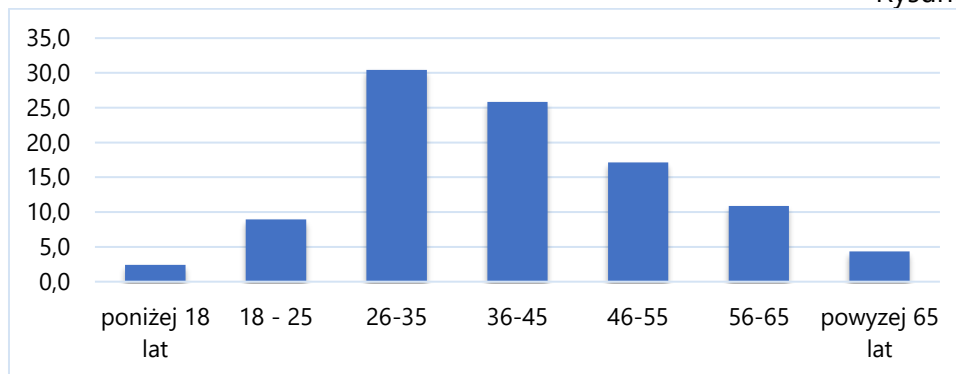
	osoby	%
kobieta	267	58,0
mężczyzna	147	32,0
RAZEM	475	100,0

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

2. Wiek badanych

Interesariuszami instytucji związanych z pomocą społeczną w Koszalinie, którzy wzięli udział w badaniu, są w przytłaczającej większości osoby w wieku 26 – 55 lat, stanowiąc 2/3 przebadanych osób. (rys. 1.).

Rysunek 1. Wiek badanych

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

Tabela 2. Wiek badanych

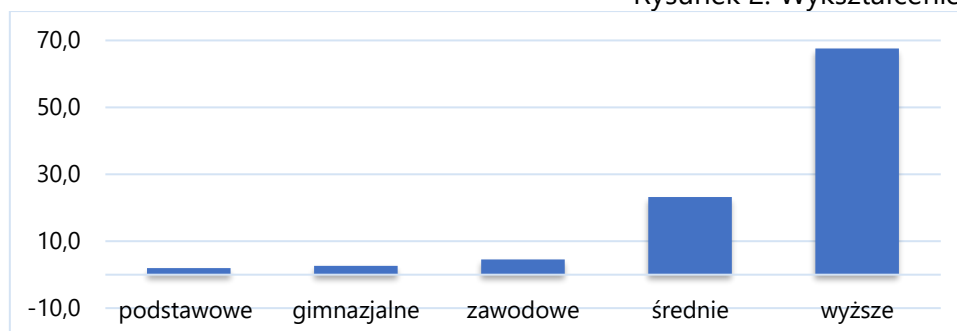
	osoby	%
poniżej 18 lat	10	2,4
18 – 25	37	8,9
26 – 35	126	30,4
36 – 45	107	25,8
46 – 55	71	17,1
56 - 65	45	10,9
powyżej 65	18	4,3
RAZEM	414	100,0

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

3. Wykształcenie badanych

Zdecydowanie najliczniejszą grupę badanych (ponad 2/3) stanowią osoby z wykształceniem wyższym, a blisko ¼ to respondenci posiadający wykształcenie średnie (rys. 2).

Rysunek 2. Wykształcenie badanych

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

Tabela 3. Wykształcenie badanych

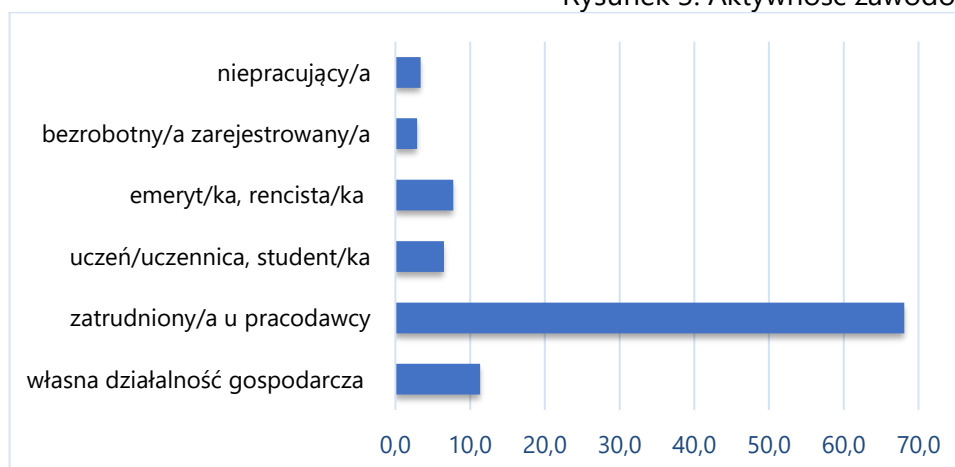
	osoby	%
podstawowe	8	1,9
gimnazjalne	11	2,7
zawodowe	19	4,6
średnie	96	23,2
wyższe	280	67,6
RAZEM	414	100,0

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

4. Aktywność zawodowa

Najliczniejsze grono respondentów (ponad 2/3) to osoby pracujące, zatrudnione u pracodawcy. Pozostałe grupy reprezentowane są już znacznie mniej licznie (rys. 3). Wśród badanych nie znalazł się żaden przedstawiciel rolników.

Rysunek 3. Aktywność zawodowa badanych

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

Tabela 4. Aktywność zawodowa badanych

	osoby	%
własna działalność gospodarcza	47	11,4
zatrudniony/a u pracodawcy	282	68,1
uczeń/uczenica, student/ka	27	6,5
emeryt/ka, rencista/ka	32	7,7
bezrobotny/a zarejestrowany/a	12	2,9
niepracujący/a	14	3,4
RAZEM	414	99,99

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

II. Wyniki badań

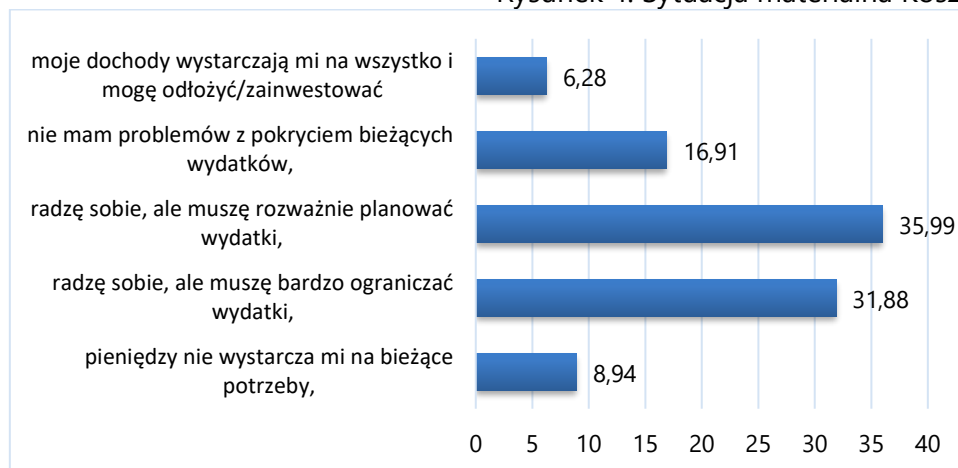
1. Jak Pan(i) ocenia swoją sytuację materialną?

W ocenie swojej sytuacji materialnej respondenci mieli do dyspozycji 5 odpowiedzi zawartych w skali porządkowej:

- pieniądze nie wystarcza mi na bieżące potrzeby,
- radzę sobie, ale muszę bardzo ograniczać wydatki,
- radzę sobie, ale muszę rozważnie planować wydatki,
- nie mam problemów z pokryciem bieżących wydatków,
- moje dochody wystarczają mi na wszystko i mogę odłożyć/zainwestować.

Największe grono Koszalinian (36%) jest w średniej sytuacji materialnej, zaspokajając swoje potrzeby rozważnie planując wydatki. Niestety, podobna ich liczba (32%) musi już ograniczać wydatki, aby zamknąć domowy budżet. Tylko 6% badanych ocenia swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą, a blisko 9% jako bardzo złą (rys. 4).

Rysunek 4. Sytuacja materialna Koszalinian (%)

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

2. Jak Pan(i) ocenia warunki życia w Koszalinie?

Poddając pod ocenę warunki życia w Koszalinie zastosowano skalę porządkową, 5-stopniową o odpowiedziach:

- bardzo dobrze
- raczej dobrze
- średnio
- raczej źle
- źle

oraz umożliwiono respondentom niewyrażenie opinii poprzez wybór odpowiedzi „*trudno powiedzieć*”. Odpowiedziom wartościującym przyznano wagi, odpowiednio +2, +1, 0, -1, -2. Odpowiedź „*trudno powiedzieć*” została odliczona z liczby uzyskanych opinii, nie mając wpływu na uzyskaną ocenę, a stanowiąc jedynie informację, jaka liczba badanych nie ma opinii na temat danego obszaru życia społecznego w Koszalinie. Pozostałe odpowiedzi posłużyły do wyliczenia średniej ważonej uzyskanych opinii (suma opinii/liczba opinii), odzwierciedlającej natężenie poglądów Koszalinian na temat poszczególnych aspektów życia w mieście. Ocena każdego czynnika zawiera się w przedziale $<-2; +2>$, gdzie wartość -2 odzwierciedla możliwą do uzyskania najniższą negatywną ocenę czynnika, zaś wartość +2, możliwą najwyższą ocenę pozytywną.

Jak się okazuje, 1/3 badanych nie podejmuje się ocenić opieki żłobkowej w mieście, a niewiele mniej osób (30%) opieki przedszkolnej. Niemal co 5 badany nie potrafi wypowiedzieć się też na temat (rys. 5.):

- szkolnictwa ponadpodstawowego – 20,8%,
- pomocy społecznej – 19,3%,
- dostępności doradztwa psychologicznego – 18,4%,
- szkolnictwa podstawowego – 17,6%.

Najwięcej opinii oceniających (ponad 90%) uzyskały natomiast:

- dostęp do informacji na temat wydarzeń w Koszalinie – 98,8,
- dostęp do kultury i rozrywki – 98,6,
- miejsca rekreacji (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, boiska sportowe) – 98,3,
- opieka zdrowotna – 97,8,
- bezpieczeństwo mieszkańców – 97,3,
- warunki mieszkaniowe – 95,7,
- dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów, rodzin z małymi dziećmi – 93,5,
- dostępność doradztwa prawnego – 92,3.

Rysunek 5. Procentowe zestawienie odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

Ocena warunków życia w Koszalinie wypadła niezbyt korzystnie (rys. 6.). Na 17 badanych obszarów średnia ważona ułożyła się w zasadzie pół na pół w ocenach dodatnich (9 ocen) i ujemnych (8 ocen). Dwie najniższe wartości przyjmujące ocenę pozytywną zbliżone są niemal do zera, oznaczając równowagę między ocenami negatywnymi i pozytywnymi. Są to:

- dostępność doradztwa prawnego – 0,03,
- miejsca rekreacji (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, boiska sportowe) – 0,04.

Żaden z poddanych pod ocenę czynników nie uzyskał maksymalnej wartości pozytywnej, a najwyższa uzyskana nota to 0,95 dla „*bezpieczeństwa mieszkańców*”. Na kolejnych miejscach z oceną o niemal połowę niższą plasują się:

- szkolnictwo ponadpodstawowe – 0,59,
- szkolnictwo podstawowe – 0,57.

Żadna z negatywnych ocen również nie osiągnęła swojego maksimum, a najslabiej oceniona „*opieka zdrowotna*” uzyskała wartość -0,84. Kolejne najniższe oceny przypadły obszarom:

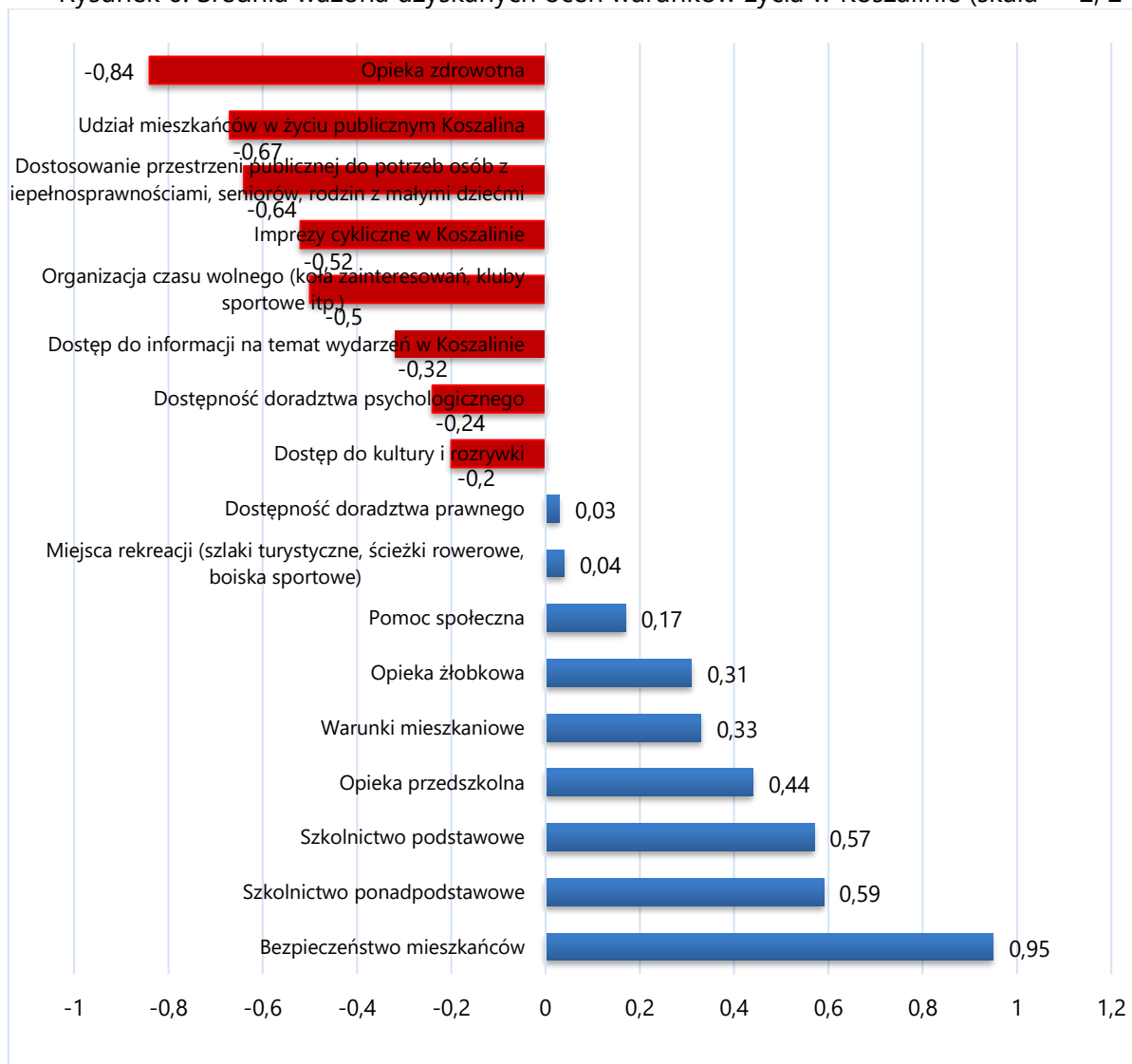
- udział mieszkańców w życiu publicznym Koszalina – -0,67,
- dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów, rodzin z małymi dziećmi – -0,64.

Niewiele lepiej wypadły, również ocenione negatywnie, „*imprezy cykliczne w Koszalinie*” (-0,52) oraz „*organizacja czasu wolnego*” (-0,5).

Co ważne, na najwyższe oceny negatywne składają się głównie odpowiedzi jednoznacznie negatywne („*źle*”), na oceny pozytywne natomiast, opinie bardziej wyważone

(„raczej dobrze”). Szczegółowe zestawienie opinii i ich udziału procentowego w liczbie odpowiedzi prezentuje tabela 5.

Rysunek 6. Średnia ważona uzyskanych ocen warunków życia w Koszalinie (skala <-2; 2>)

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

Tabela 5. Ocena warunków życia w Koszalinie

Jak badany ocenia warunki życia w Koszalinie:		bardzo dobrze		raczej dobrze		średnio		raczej źle		źle	
		os.	%	os.	%	os.	%	os.	%	os.	%
1.	Opieka zdrowotna	2	0,48	41	9,90	129	31,16	80	19,32	153	36,96
2.	Pomoc społeczna	21	5,07	117	28,26	131	31,64	40	9,66	25	6,04
3.	Bezpieczeństwo mieszkańców	120	28,99	174	42,03	88	21,26	11	2,66	10	2,42
4.	Warunki mieszkaniowe	55	13,29	137	33,09	134	32,37	28	6,76	42	10,14
5.	Opieka żłobkowa	49	11,84	106	25,60	74	17,87	19	4,59	29	7,00
6.	Opieka przedszkolna	58	14,01	120	28,99	75	18,12	15	3,62	22	5,31
7.	Szkolnictwo podstawowe	59	14,25	160	38,65	93	22,46	11	2,66	18	4,35
8.	Szkolnictwo ponadpodstawowe	62	14,98	154	37,20	89	21,50	8	1,93	15	3,62

9.	Dostępność doradztwa psychologicznego	23	5,56	79	19,08	101	24,40	47	11,35	88	21,26
10.	Dostępność doradztwa prawnego	25	6,04	129	31,16	123	29,71	44	10,63	61	14,73
11.	Dostęp do kultury i rozrywki	44	10,63	94	22,71	118	28,50	39	9,42	113	27,29
12.	Dostęp do informacji na temat wydarzeń w Koszalinie	37	8,94	107	25,85	83	20,05	52	12,56	130	31,40
13.	Imprezy cykliczne w Koszalinie	21	5,07	80	19,32	107	25,85	57	13,77	137	33,09
14.	Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe itp.)	25	6,04	76	18,36	88	21,26	61	14,73	133	32,13
15.	Miejsca rekreacji (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, boiska sportowe)	75	18,12	111	26,81	81	19,57	35	8,45	105	25,36
16.	Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów, rodzin z małymi dziećmi	15	3,62	66	15,94	102	24,64	51	12,32	153	36,96
17.	Udział mieszkańców w życiu publicznym Koszalina	9	2,17	56	13,53	107	25,85	49	11,84	149	35,99

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

Uzyskaną w pytaniu 2 średnią ważoną poddano analizie ze względu na wiek badanych, chcąc sprawdzić, jak warunki życia w Koszalinie oceniają poszczególne grupy wiekowe. Pod uwagę wzięto 6 przedziałów wiekowych. Ze względu na małą liczebność osób w wieku poniżej 18 lat (10) i w grupie 18 – 25 (37), dokonano połączenia kategorii tworząc grupę wiekową ludzi młodych (od 18 do 25 roku życia).

Niemal wszystkie grupy wiekowe najsilniejszą ocenę negatywną przyznały opiece zdrowotnej, chociaż najbardziej krytyczni byli ludzie młodzi, do 25 roku życia (tabela 6). Tylko grupa wiekowa 36 – 45 nieco słabiej oceniła dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów, rodzin z małymi dziećmi. Rozbieżności opinii panują wśród najlepszych ocen pozytywnych. Osoby w wieku 26 – 55 najlepiej postrzegają bezpieczeństwo mieszkańców, najmłodszy opiekę przedszkolną, a respondenci w wieku 55 lat i więcej szkolnictwo ponadpodstawowe. Z grupy badanych wyraźnie wyodrębnić można postawy młodych (do 25 roku życia), którzy są w swych ocenach najbardziej krytyczni. Najniżej ze wszystkich grup wiekowych ocenili 7 na 17 badanych obszarów. Jako jedyni negatywnie (i to na poziomie -0,96) postrzegają bezpieczeństwo oraz znacznie krytyczniej niż pozostali dostęp do kultury i rozrywki (-0,87). Wraz z grupą osób od 26 do 35 roku życia krytyczniej oceniają:

- imprezy cykliczne w Koszalinie,
- organizację czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe itp.),
- miejsca rekreacji (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, boiska sportowe),
- dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów, rodzin z małymi dziećmi,
- udział mieszkańców w życiu publicznym Koszalina.

Różnica między ocenami skrajnymi dla tych dwóch najmłodszych grup wiekowych wynosi odpowiednio 2,35 i 2,12. Znacznie bardziej powściągliwi są w swych ocenach najstarsi, tu różnica ta wynosi zaledwie 1,29.

Tabela 6. Ocena warunków życia w Koszalinie według grup wiekowych (średnia ważona)

		ogółem	do 25	26 – 35	36 – 45	46 – 55	56 - 65	powyżej 65
1	Opieka zdrowotna	-0,84	-1,18	-1,02	-0,65	-0,89	-0,56	-0,56
2	Pomoc społeczna	0,17	0,09	0,24	0,17	0,15	0,42	0,07

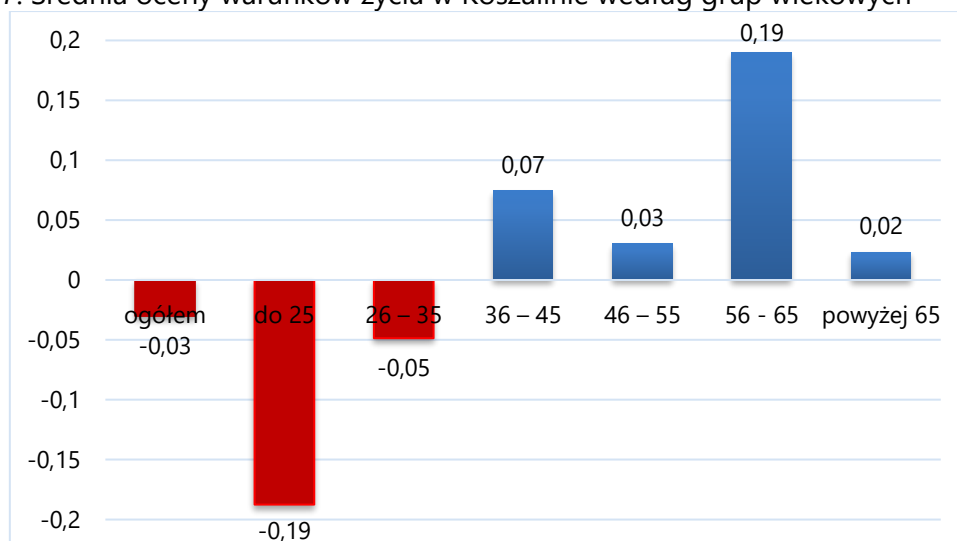
3	Bezpieczeństwo mieszkańców	0,95	-0,96	1,10	0,94	0,74	0,76	0,07
4	Warunki mieszkaniowe	0,33	0,86	0,50	0,94	0,35	0,66	0,12
5	Opieka żłobkowa	0,31	1,08	0,42	0,35	0,38	0,57	0,14
6	Opieka przedszkolna	0,44	1,17	0,57	0,55	0,48	0,77	0,38
7	Szkolnictwo podstawowe	0,57	0,76	0,70	0,66	0,58	0,84	0,36
8	Szkolnictwo ponadpodstawowe	0,59	0,65	0,75	0,70	0,68	0,90	0,73
9	Dostępność doradztwa psychologicznego	-0,24	-0,03	-0,34	-0,17	-0,49	-0,38	-0,38
10	Dostępność doradztwa prawnego	0,03	0,25	0,55	0,09	0,06	-0,30	0,07
11	Dostęp do kultury i rozrywki	-0,20	-0,87	-0,28	-0,08	0,03	0,02	-0,12
12	Dostęp do informacji na temat wydarzeń w Koszalinie	-0,32	-0,57	-0,63	-0,28	-0,18	0,26	0,28
13	Imprezy cykliczne w Koszalinie	-0,52	-0,93	-0,78	-0,43	-0,28	-0,02	-0,22
14	Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe itp.)	-0,50	-0,79	-0,76	-0,46	-0,37	-0,10	0,00
15	Miejsca rekreacji (szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, boiska sportowe)	0,04	-0,53	-0,18	0,21	0,29	0,35	0,38
16	Dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów, rodzin z małymi dziećmi	-0,64	-1,05	-0,79	-0,69	-0,35	-0,51	-0,41
17	Udział mieszkańców w życiu publicznym Koszalina	-0,67	-1,15	-0,86	-0,58	-0,67	-0,45	-0,50
Średnia ocena warunków życia w Koszalinie ogółem		-0,03	-0,19	-0,05	0,07	0,03	0,19	0,02
Różnica między ocenami skrajnymi		1,79	2,35	2,12	1,63	1,63	1,46	1,29

	maksymalna ocena negatywna w danej grupie wiekowej
	ocena negatywna o relatywnie dużej wartości w danej grupie wiekowej
	maksymalna ocena pozytywna w danej grupie wiekowej
	ocena pozytywna o relatywnie dużej wartości w danej grupie wiekowej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

Uzyskana wartość średnia oceny warunków życia w Koszalinie jest minimalnie negatywna i wynosi dla ogółu badanych -0,03 (rys. 7). Bardzo duży wpływ na taki poziom średniej mają najmłodsi (do 25 roku życia), którzy warunki życia w Koszalinie ocenili na poziomie -0,19. Dokładnie odwrotnie postrzegają życie w Koszalinie osoby w wieku 56 – 65, którzy ocenili je pozytywnie, na poziomie 0,19. Należy jednak pamiętać, że możliwy zakres oceny mieści się w przedziale $< -2; 2 >$, stąd ocena na poziomie dwóch setnych (niezależnie od znaku) jest wartością bardzo zbliżoną do oceny neutralnej.

Rysunek 7. Średnia oceny warunków życia w Koszalinie według grup wiekowych

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

3. Czy dostrzega Pan(i) w Koszalinie poniższe zjawiska?

Oceniając występowanie negatywnych zjawisk w Koszalinie zastosowano skalę 3-stopniową stwierdzającą:

- brak zjawiska w opinii badanych,
- sporadyczną styczność badanych ze zjawiskiem,
- częstą styczność badanych ze zjawiskiem.

Powyższym odpowiedziom przyznano wagi o wartościach, odpowiednio, 0, 1, 2. Posłużyły one do wyznaczenia nasilenia negatywnych zjawisk w mieście w opiniach respondentów przy użyciu średniej ważonej. Możliwe do uzyskania noty zawierają się w przedziale $\langle 0;2 \rangle$, gdzie 0 oznacza brak występowania zjawiska, natomiast 2 jego maksymalne natężenie.

Najsilniej odczuwanym problemem przez Koszalinian jest ucieczka ludzi młodych z miasta (1,45), często dostrzega go blisko 56% badanych (tabela 6). Na bardzo zbliżonym poziomie oceniono również:

- brak dbałości o wspólne dobro w przestrzeni publicznej – 1,43,
- brak oferty spędzenia czasu w mieście („puste ulice”) – 1,43,
- alkoholizm – 1,41,
- uzależnienia behawioralne – 1,33.

Najmniej dostrzegane problemy w mieście to:

- sieroctwo – 0,52,
- trudności po opuszczeniu zakładu karnego – 0,61,
- problemy z adaptacją społeczną po wyjściu z uzależnienia – 0,67.

Szczegółowy rozkład średniej ważonej problemów w Koszalinie prezentuje rysunek 8.

Rysunek 8. Nasilenie występowania negatywnych zjawisk w Koszalinie (skala <0;2>)

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

Tabela 7. Nasilenie występowania negatywnych zjawisk w Koszalinie

		nie		tak, sporadycznie		tak, często	
		os.	%	os.	%	os.	%
1.	Bezdomność	55	13,29	263	63,53	96	23,19
2.	Ubóstwo	80	19,32	242	58,45	92	22,22
3.	Bezrobocie	93	22,46	223	53,86	98	23,67
4.	Alkoholizm	20	4,83	205	49,52	189	45,65
5.	Narkomania	127	30,68	245	59,18	42	10,14
6.	Dopalacze	149	35,99	232	56,04	33	7,97
7.	Uzależnienia behawioralne (np. zakupoholizm, hazard, uzależnienie od smartfona, mediów społecznościowych)	49	11,84	179	43,24	186	44,93
8.	Problemy z adaptacją społeczną po wyjściu z uzależnienia	188	45,41	173	41,79	53	12,80
9.	Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	218	52,66	139	33,57	57	13,77
10.	Chuligaństwo i akty wandalizmu	68	16,43	231	55,80	115	27,78
11.	Zakłócanie ciszy nocnej	99	23,91	242	58,45	73	17,63
12.	Przemoc w rodzinie	127	30,68	238	57,49	49	11,84

13.	Niezaradność w codziennym życiu	95	22,95	248	59,90	71	17,15
14.	Problemy rodzin wielodzietnych	163	39,37	203	49,03	48	11,59
15.	Problemy z samotnym macierzyństwem/ojcostwem	161	38,89	199	48,07	54	13,04
16.	Sieroctwo	220	53,14	174	42,03	20	4,83
17.	Niewystarczająca liczba rodzin zastępczych	178	43,00	164	39,61	72	17,39
18.	Ucieczka ludzi młodych z miasta	44	10,63	139	33,57	231	55,80
19.	Bierność i niechęć osób starszych do aktywności	69	16,67	176	42,51	169	40,82
20.	Wyizolowanie osób starszych	82	19,81	167	40,34	165	39,86
21.	Trudności osób z niepełnosprawnością lub długotrwale chorych w codziennym funkcjonowaniu	66	15,94	203	49,03	145	35,02
22.	Brak integracji z osobami z niepełnosprawnością	82	19,81	190	45,89	142	34,30
23.	Brak ofert pracy dla osób z niepełnosprawnością	102	24,64	174	42,03	138	33,33
24.	Brak wystarczającej oferty kształcenia zawodowego	118	28,50	202	48,79	94	22,71
25.	Problemy migrantów (np. Ukraińców) w codziennym życiu	156	37,68	210	50,72	48	11,59
26.	Zbyt mała oferta edukacji pozaszkolnej i nieformalnej (koła zainteresowań itp.)	101	24,40	169	40,82	144	34,78
27.	Brak oferty spędzenia czasu w mieście („puste ulice”)	41	9,90	155	37,44	218	52,66
28.	Niechęć do aktywności wolontariackiej	100	24,15	169	40,82	145	35,02
29.	Brak dbałości o wspólne dobro w przestrzeni publicznej	30	7,25	176	42,51	208	50,24

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań

4. Inne problemy jakie Pan(i) dostrzega.

W kolejnym pytaniu, o charakterze otwartym zadaniem respondentów była wypowiedź własna, uzupełniająca listę problemów z poprzedniego pytania o takie, które ich zdaniem występują w mieście a nie zostały wymienione. Wśród wypowiedzi respondentów zanotowano łącznie 303 opinie, w tym duża ich liczba nie odnosi się do obszarów będących w gestii strategii rozwiązywania problemów społecznych, a raczej do strategii rozwoju miasta lub nawet dotyczy zagadnień ogólnopolskich. Poniżej zamieszczono uwagi respondentów związane tematycznie z niniejszym dokumentem. Pozostałe, bezwzględnie również warte uwagi, umieszczono na końcu opracowania w punkcie 6. Jest on z pewnością wartościowym materiałem dokumentującym opinie mieszkańców Koszalina, który powinien zainteresować władarzy miasta odpowiedzialnych za strategię rozwoju.

Wśród problemów dotyczących sfery społecznej wymieniano zwłaszcza:

- brudne, zaśmiecone ulice i osiedla, przepełnione śmietniki, brak śmietników,
- brak działań podnoszących świadomość mieszkańców w obszarze zachowań proekologicznych i brak proekologicznych rozwiązań w mieście (butelkomaty, „zielone łąki”, przeciwdziałanie wycince, polityka mieszkaniowa zakładająca konieczność tworzenia na nowych osiedlach terenów zielonych i in.),
- betonowanie miasta, wycinanie zieleni, niedosadzanie nowej, brak miejsc do relaksu – skwerów, ławek, w tym również dla osób starszych i schorowanych,
- miasto starzejących się ludzi i brak działań zatrzymujących młodych w Koszalinie,
- wysokie koszty życia (mieszkań, utrzymania), niskie wynagrodzenia i rynek pracy oparty na umowach śmieciowych nie zachęcają ludzi młodych do pozostania w Koszalinie,
- brak lekarzy specjalistów, długie kolejki do istniejących, zła sława koszalińskiego SOR,

- izolacja osób starszych i chorych, brak opieki wytchnieniowej, asystenta osób z niepełnosprawnościami, brak ZOL i miejsc w DPS,
- mała oferta pomocy osobom z niepełnosprawnościami, w tym również ofert pracy,
- brak świetlic dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz oferty wypoczynku, np. półkolonii i zimowisk,
- zły stan jezdni i chodników, zwłaszcza w kontekście problemów osób z niepełnosprawnością ruchową (krzywe płytki, wysokie krawężniki),
- brak pomysłu na centrum Koszalina, którego wynikiem jest „martwa strefa” w mieście i niewykorzystany potencjał NGO oraz osób z pomysłem na ożywienie Koszalina, które należałoby zaangażować w działania na rzecz podnoszenia atrakcyjności miasta,
- brak wsparcia lokalnych przedsiębiorców, preferencyjnych warunków np. do działalności w centrum Koszalina (restauracje, puby, kawiarnie), co mogłoby ożywić rynek i śródmieście,
- brak atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu dla ludzi młodych i rodzin,
- niska aktywność mieszkańców i zaangażowanie w sprawy miasta,
- brak skutecznych metod/narzędzi komunikacji z mieszkańcami,
- mała dostępność informacji na temat życia miejskiego i wydarzeń w Koszalinie,
- zasiłki należałoby wypłacać chcącym pracować, a nie wspierać biernych zawodowo, którzy nic nie zmieniają w swoim życiu, a jeszcze przekazują taką postawę swoim dzieciom,
- dużo osób bezdomnych, nadużywających alkoholu, żebrzących w centrum miasta,
- mało patroli straży miejskiej i policji,
- straż miejska i policja nie reagują na młodzież przebywającą w miejscach publicznych w godzinach zajęć szkolnych,
- służby miejskie nie reagują również na zaśmiecanie ulic, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, czy łamanie przepisów ruchu drogowego przez pieszych i rowerzystów,
- ograniczona ilość miejsc na zajęciach nieformalnych dla dzieci (np. w CK105),
- za mało placów zabaw dla dzieci, a istniejące usytuowane są w pełnym słońcu,
- brak dbałości o zwierzęta w mieście – brak wybiegów dla psów, psich pakietów, brak cmentarza dla zwierząt, miejskich poidel, ziarnomatów w parku itp. oraz wspierania organizacji prozwierzęcych (np. refinansowanie kosztów sterylizacji).

5. Jakie działania wg Pana(i), powinny zostać podjęte w celu rozwiązania najważniejszych problemów społecznych Koszalina?

W pytaniu tym zaproponowano respondentom 20 działań mających na celu rozwiązanie problemów społecznych występujących w mieście. Jeśli zdaniem respondentów działania te nie są w Koszalinie potrzebne, mogli również zaznaczyć odpowiedź „żadne”. Tylko 1 osoba spośród 414 badanych uważa, że w Koszalinie nie ma potrzeby podejmowania jakichkolwiek działań w celu rozwiązania problemów społecznych.

Wśród działań, które zdaniem respondentów należałoby podjąć w celu rozwiązania najważniejszych problemów społecznych w mieście, zdecydowane uznanie ponad połowy z nich wzbudziło 11 propozycji (rys. 9. i tabela 8.). Pośród nich największe poparcie (2/3 badanych) uzyskało działanie „*rozwój kultury, rozrywki, sportu i rekreacji*”. Następne, ważne zdaniem respondentów inicjatywy, również z poparciem blisko 2/3 badanych, to:

- poprawa dostępności do lekarzy specjalistów – 63,7%,

- oferta tanich mieszkań od miasta dla młodych – 59,3%.

Zdecydowanie najmniej osób widzi potrzebę zwiększenia pomocy (finansowej i/lub rzeczowej) osobom najuboższym (tylko 16%) oraz rozwijania integracji i samopomocy sąsiedzkiej (18%). Tak niskie wsparcie pierwszego z działań jest prawdopodobnie spowodowane poprawą w ostatnich latach sytuacji materialnej w Polsce, a w związku z tym, nie postrzegania ubóstwa jako nasilonego problemu. Niskie poparcie dla drugiego działania jest niestety potwierdzeniem opinii o słabym zaangażowaniu mieszkańców w życie społeczne oraz niechęci do aktywności wolontariackiej (notowane w pytaniu 3).

Rysunek 9. Działania konieczne dla rozwiązania problemów społecznych w Koszalinie

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

Tabela 8. Działania konieczne dla rozwiązania problemów społecznych w Koszalinie

Liczba i odsetek respondentów spośród badanych, którzy wskazali poszczególne działania		os.	%
ŻADNE		1	0,24
1.	Zwiększenie pomocy osobom najuboższym (finansowej i/lub rzeczowej)	65	15,74
2.	Zwiększenie liczby mieszkań socjalnych /komunalnych	109	26,39
3.	Przeciwdziałanie bezdomności – poszerzanie istniejącej oferty wsparcia	109	26,39
4.	Ograniczenie bezrobocia, poprawa rynku pracy	182	44,07

5.	Wsparcie przedsiębiorców i pracodawców (doradztwo, szkolenia itp.)	228	55,21
6.	Wsparcie (lokalowe, prawne, księgowość itp.) koszalińskich drobnych wytwórców i usługodawców	219	53,03
7.	Rozwój usług społecznych (wspierających w codziennym życiu rodziny, seniorów, osoby z niepełnosprawnością)	228	55,21
8.	Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością (mieszkania chronione, zniesienie barier architektonicznych)	231	55,93
9.	Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością	232	56,17
10.	Aktywizacja społeczna osób starszych	231	55,93
11.	Rozwijanie integracji i samopomocy sąsiedzkiej	73	17,68
12.	Wspieranie inicjatyw pozarządowych (fundacji, stowarzyszeń)	223	54,00
13.	Utworzenie na korzystnych warunkach wspólnej siedziby dla koszalińskich organizacji pozarządowych	158	38,26
14.	Rozwijanie i promowanie wśród mieszkańców postaw wolontariackich	206	49,88
15.	Przeciwdziałanie tzw. emigracji zarobkowej	221	53,51
16.	Oferta tanich mieszkań od miasta dla młodych	245	59,32
17.	Rozwój kultury, rozrywki, sportu i rekreacji	275	66,59
18.	Zwiększenie wsparcia osób uzależnionych od alkoholu, substancji psychoaktywnych (narkotyków, dopalaczy), multimediów itp.	107	25,91
19.	Poprawa dostępności do lekarzy specjalistów (psycholog, psychiatra, geriatra, endokrynolog i in.)	263	63,68
20.	Poprawa bezpieczeństwa poprzez usprawnienie działania policji i straży miejskiej	89	21,55

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

Analiza rekomendowanych do wykonania działań w ujęciu wiekowym wykazuje, iż największa ich liczba wybrana została przez większość badanych (minimum 50% głosów) z grupy 65+ (14 działań), natomiast najmniej zadań do realizacji wskazują najmłodszy, do 25 roku życia (5 działań). Wśród szerokiego grona osób w wieku 26 – 65 lat największe wsparcie uzyskało działanie *poprawa dostępności do lekarzy specjalistów*, a wśród najstarszych *aktywizacja społeczna osób starszych*, którą doceniają również (na drugim miejscu) badani w wieku 56 – 65. Osoby 65+ również uważają dostęp do lekarzy specjalistów za ważny, wskazując go wraz z *poprawą jakości życia osób z niepełnosprawnością* na drugim miejscu. Najmłodszy zdecydowanie popierają *rozwoj kultury, rozrywki, sportu i rekreacji*, który dla osób w wieku 26 – 55 plasuje się na drugiej pozycji. Z kolei najmłodszy na drugim miejscu wskazują na *ofercie tanich mieszkań od miasta dla młodych* (tabela 9). Powyższe wybory poszczególnych grup wiekowych nie zaskakują, dobrze obrazując, które z przedstawionych działań dedykowane są poszczególnym grupom, stąd zyskują ich największe zainteresowanie.

Tabela 9. Działania konieczne dla rozwiązania problemów społecznych w Koszalinie według grup wiekowych

	ogółem	do 25	26-35	36-45	46-55	56-65	powyżej 65
Zwiększenie pomocy osobom najuboższym	15,7	10,6	10,3	15,0	16,9	26,7	38,9
Zwiększenie liczby mieszkań socjalnych /komunalnych	26,4	19,2	20,6	34,6	31,0	37,8	44,4
Przeciwdziałanie bezdomności	26,4	21,3	23,0	30,8	40,9	33,3	55,6

Ograniczenie bezrobocia, poprawa rynku pracy	44,1	29,8	44,4	47,7	54,9	53,3	72,2
Wsparcie przedsiębiorców i pracodawców	55,2	51,1	69,1	58,9	43,7	64,4	38,9
Wsparcie koszalińskich drobnych wytwórców i usługodawców	53,0	42,6	65,9	68,2	47,9	42,2	50,0
Rozwój usług społecznych	55,2	36,2	61,9	67,3	60,6	51,1	66,7
Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością	55,9	27,7	64,3	68,2	54,9	62,2	77,8
Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością	56,2	25,5	54,8	55,1	54,9	64,4	66,7
Aktywizacja społeczna osób starszych	55,9	44,7	62,7	57,9	56,3	66,7	83,3
Rozwijanie integracji i samopomocy sąsiedzkiej	17,7	46,8	64,3	66,4	52,1	44,4	61,1
Wspieranie inicjatyw pozarządowych	54,0	66,0	54,8	57,0	49,3	37,8	55,6
Utworzenie siedziby dla koszalińskich NGO	38,3	29,8	46,8	46,7	15,5	35,6	44,4
Rozwijanie i promowanie postaw wolontariackich	49,9	42,6	61,1	48,6	50,7	42,2	50,0
Przeciwdziałanie tzw. emigracji zarobkowej	53,5	61,7	56,4	54,2	59,2	51,1	50,0
Oferta tanich mieszkań od miasta dla młodych	59,3	78,7	69,8	63,6	49,3	51,1	61,1
Rozwój kultury, rozrywki, sportu i rekreacji	66,6	85,1	73,8	76,6	66,2	60,0	38,9
Zwiększenie wsparcia osób uzależnionych	25,9	14,9	34,9	43,9	31,0	37,8	38,9
Poprawa dostępności do lekarzy specjalistów	63,7	48,9	78,6	85,1	90,1	80,0	77,8
Poprawa bezpieczeństwa	21,6	12,8	30,2	36,5	35,2	37,8	55,6

 działania o największym wsparciu w danej grupie wiekowej (pozycja I i II)

 działania wspierane przez minimum 50% badanych w danej grupie wiekowej

Źródło. Opracowanie własne na podstawie badań.

6. Lista problemów wymienionych przez respondentów w pytaniu 4.

Poniższa lista stanowi wykaz problemów wymienionych przez respondentów w pytaniu otwartym, opisanym na s. 12, uzupełniony o problemy, które wykraczają poza ramy strategii rozwiązywania problemów społecznych.

- pensje w mieście nieadekwatne do kosztów życia, które są bardzo wysokie,
- bardzo wysokie ceny mieszkań,
- brak dostępu do Internetu światłowodowego i 5G,
- koszaliński rynek pracy oparty jest na umowach śmieciowych i braku dbałości o pracownika,
- nie ma systemu wsparcia i zachęt dla pracodawców,
- nie ma alternatywy zatrudnienia dla osób z wykształceniem wyższym
- brak działań przyciągających młodych ludzi do miasta i nakłaniających ich do pozostania w Koszalinie,
- brak zachęt i wsparcia studentów (zniżki studenckie, miejsca dedykowane studentom),
- brak życia nocnego i oferty spędzania czasu wolnego dla młodych,
- brak wykorzystania nadmorskiego położenia Koszalina w budowaniu jego atrakcyjności,

- Koszalin jest miastem „bezbarnym”, brak pomysłu na wizerunek miasta będący atrakcyjnym elementem oferty turystycznej oraz uatrakcyjnieniem miasta jego mieszkańcom,
- miasto nie ma swojego produktu regionalnego i charakteru turystycznego, powinno inspirować się rozwiązaniami innych miast, które się sprawdziły i odniosły sukces (np. wrocławskie krasnale), należałoby stworzyć np. szlaki spacerowe, związane tematycznie z regionem, niewykorzystany jest potencjał kultury jamneńskiej,
- powinno się dać młodym i aktywnym działaczom z Koszalina, pole i narzędzia do kreowania miasta; są w Koszalinie osoby, które mają dużo pomysłów i chęci do działania, ale ich potencjał nie jest wykorzystywany,
- miasto mogłoby skorzystać ze wsparcia NGO lub lokalnego lidera w obszarze kreowania pomysłów na uatrakcyjnienie miasta i jego przestrzeni publicznej,
- brak pomysłu na centrum Koszalina atrakcyjne dla mieszkańców i turystów, polityka akceptująca w centrum wszechobecność banków, lombardów i aptek,
- brak w Koszalinie odważnych działań władz miasta w ożywianiu sfery publicznej w centrum miasta. przydałaby się polityka bonifikaty dla przedsiębiorców, promowania i wspierania działalności gastronomicznej, rozrywkowej i kulturalnej w samym centrum,
- brak „starówki” będącej sercem miasta i decydującym o jego klimacie; takimi miejscami mogłyby stać się w Koszalinie ul. Modrzejewskiej (okolice teatru) lub deptak na ul. Dworcowej,
- w przestrzeni publicznej miasta powinno powstać więcej miejsc atrakcyjnych turystycznie i fotograficznie (umożliwiających fotografie/selfie w rodzaju „pamiątka z Koszalina”),
- zły stan jezdni i chodników,
- brak miejsc do odpoczynku w mieście (ławek, skwerków),
- nie mające kontynuacji („urwane”) ścieżki rowerowe w mieście,
- brak upowszechniania działań proekologicznych w mieście (butelkomaty, segregacja śmieci, kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców),
- betonowanie miasta i eliminacja terenów zielonych, wycinka drzew,
- niewystarczająca dbałość o zwierzęta (ograniczenie dostępności schroniska dla zwierząt, brak zajęć edukacyjnych dla dzieci o tematyce związanej z opieką nad zwierzętami, brak infrastruktury dla zwierząt),
- brak skutecznego narzędzia komunikacji miasta i jego instytucji z mieszkańcami oraz aktualnego, kompleksowego informatora o życiu w mieście, istniejące metody (strona internetowa, prasa, radio i TV lokalna są nieskuteczne),
- pomysł stworzenia inicjatywy na wzór angielskich *charity shops* (połączony z aktywizacją osób starszych, które mogłyby działać wolontarystycznie), czyli miejsca, gdzie mieszkańcy oddają rzeczy, które sprzedawane są charytatywnie po niskich cenach, a zyski przekazywane są potrzebującym.